

SMOK

w kulturze chińskiej

*Sławomir Oleszek
Gdańsk, 2007*

W krajach azjatyckich smok uważany jest za stworzenie dobrodusze. Majestatycznie stąpa po wschodniej stronie świata, która kojarzona jest ze wzrostem, płodnością i porą wiosny. Jego przeciwieństwem jest władca strony zachodniej, zarazem pan śmierci - tygrys.

Gdy nadchodzą tęgie chłody, smok zapada się w wilgotną ziemię, skrywa pod kamieniami, albo w głębinach wód, po czym z pierwszymi promieniami słońca wzbija się wysoko do nieba i wywołuje nawałnicę połączoną z piorunami i ulewnym deszczem. Na ten znak chłopi w dawnych Chinach rozpoczynali uprawę pól i pielęgnację ogrodów. Był to zwiastun świeżego powiewu i nadziei na przyszłość - pierwszego dnia nadchodzącej wiosny.

Smok, jak zechce, to staje się niewidoczny dla ludzi i zwierząt, innym razem wypełnia całą przestrzeń pomiędzy ziemią, a niebem nie pozostawiając miejsca dla nikogo. W chińskiej kosmologii smokom przypisuje się liczby o określonym znaczeniu i potencjale. Ważną cyfrą jest 9, która stanowi 3-krotne spotęgowanie męskiej siły. Ciało smoka jest połączeniem cech zewnętrznych dziewięciu innych stworzeń. Ma on zatem głowę wielbłąda, na której osadzone są rogi jelenia, oczy królika, uszy wołu, szyję węża, brzuch żaby, łuski karpia, szpony orła i stopy z pazurami tygrysa. Z uwagi na władztwo i moc bijącą od smoka, jego wizerunki były wyszywane i nanoszone na szaty członków rodziny cesarskiej oraz arystokratycznych rodów. Na stroju cesarza Chin smok miał zwyczajowo 5 pazurów, na stroju księcia 4, zaś na stroju urzędnika tylko 3.

Smok jest pierwszym z trzystu sześćdziesięciu zwierząt łuskowatych i jednocześnie królem wszystkich ryb, płazów i gadów, a jego postać jest piąta w kolejności spośród dwunastu znaków chińskiego zodiaku. W Państwie Środka nadal panuje przekonanie, że smoki są zwierzętami zamieszkującymi zbiorniki wodne, takie jak rzeki, jeziora czy morza. Im większy jest akwen, tym potężniejszy smok, który w nim pomieszkuje. Styl życia smoka z obszaru delty Rzeki Perłowej, gdzie powstało południowe kungfu wyznacza motto: „Kontroluj siebie, pozwól innym robić to co chcą - nie znaczy to, że jesteś słabszy. Kontroluj swoją duszę i przestrzegaj zasad życia - nie znaczy to, że inni są silniejsi.”

